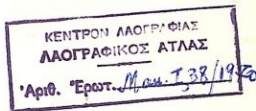

Κέντρ. Μανδρ. 5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Δ1.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-20/1/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Κάτω Μνηλία
(παλαιότερον ὄνομα: Τάινεστια), Ἐπαρχίας Πιερίας...,
Νομοῦ ΠΙΕΡΙΑΣ.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δαλα-
μήτρας Γεώργιος, ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κάτω Μνηλία - Πιερίας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 28.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Δαλαμήτρας Δημήτριος...

.....
ἡλικία. 65 ἔτη γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπόφοιτος Δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Μνηλία.....

Β. Τζήμας Σωτήριος 66 ἔτων ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Αἱ αὐταὶ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο
καὶ διὰ σποράν καὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων κατὰ τὸν χει-
μῶνα. Κατὰ τοὺς καλοκαιρινούς μηνάς ἀνέβαινον εἰς Κοινοτιμιὸν δάσος.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα.

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας; δ) εἰς μονὰς κλπ.

Τὰ μὲν χωρικά κτήματα ἀνήκουν εἰς τοὺς χωρικοὺς, τὰ δὲ δάσος εἰς τὴν
Κοινότητα Μνηλίας

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Εὐθιῶται, καθεὶς τέκνον. μετὰ τὸν γάμον τοῦ νὰ λαμ-
βάνῃ τὸ μερίδιόν του, ἢ, ἀφοῦ ἐπανδρευσθῇ, ἀπανα τὰ τέκνα
νὰ γίνεσθαι ἡ διαμοίρασις τῆς Πατριτικῆς Περιουσίας

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ἀν. μαζέει τοιοῦτου εἴδους ἐπτάβεις ἢ Κοινότητες.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ἀσχολοῦντο μόνον εἰς τὰς οἰκίας γενεαιαῖς των ἐργασίας.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργαταί..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; πολὺν ἐλάχιστοι ἐπήγαιναν ὡς τεχνῖται, ἐργαταί ἢ κτίσται εἰς γενεαὶα μέρη

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
..έλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον,

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ 1950.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ ἄροτρον χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1915 αἱ δὲ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1950.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖτο μονόφτερο ἄροτρον καὶ ἐπιορμηθέντο ἀπὸ ἐλεύθερον ἔμπορον ἢ καὶ πλιν. παραγγελίας ἀπὸ σιδηροαγωγῶν (τὸ κατεσκευάσαν)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χειραλαβή. 4. Ὑψήμι-Υψί. 7. Σταβάρι. 10. Μηχανιλίδρα
 2. Οὐρά 5 8
 3. Κοιτῆρι... 6. Ἀλφειόβερχα. 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); Ἀπὸ π. 1955.....
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ 1960.....

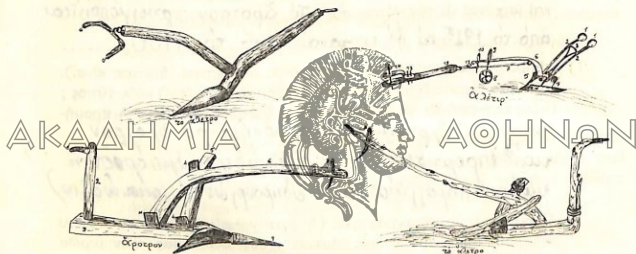
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπό τὸ 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ἐκαστος χωρὸς ἐγνώριζε νὰ κατασκευάσῃ
ἄροτρον (ξύλινον) ἐπὶ ἐλαχίστων πόν. δέν
εἶχον τεχνικὰ δεξιότητάς.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χιροζαβή.....	6. Σταβάρι.....	11. ^{Κάβρας} Μηχάνιον ἀνδάνης
2. Γάνθοι ^{πρωτόν} πρωτόν ^{εργονίου}	7. Μεφόνερα.....	12. Σταβάρι.....
3.??.....	8. Τραχός.....	13. Μπουν. λόνια.....
4. Παράβρα.....	9. Ἀζονας, τραχός.....	14. Ἰνένημα ^{κινδύνος} κινδύνος ^{ζυγού}
5. Χ.ν.ι.....	10. Σταυρός.....	15. Μ. πουν. κλί. δρα..

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

..Τὸ ὑνὶ ἐστὶν τόπο μαι ἦτο μιᾶς μορφῆς.....
..ἐ. ἔλα. τὰ εἶδη τῶν χωραφιδῶν.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;...Ὁμοία μὲ
ἐν...σπαθὶ τοῦ ὑνίου.....

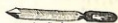
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

Ἦτο καὶ εἶναι κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.....
.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

..Διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν ἢ κατασκευὴν τοῦ ἀρότρου.
..ἐργαλεῖα: Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφαί. Σκεπάρνι

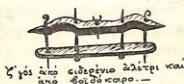

πριόνι

ἀρίδα

ὑνί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος *Παλαιότερον. θάες, σήμερον. ἡμίονοι...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Αὐτο...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μάνον. μέ. τοὺς. τοὺς. ἐχρησιμοποιοῦτο. ὁ. ζυγός...

« α »

« β »

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *Ζυγός. ἄρσενος. καὶ. γυναικείου. ἔλαιον. ὁ. « α ».*
παλαιότερος. ἢ. ὁ. ζεύλα. ἐννέμενος. μέ. τὸν.
ζυγόν. μέ. ἐχειν. ἰσχυρότερον. ζευδοῦσθαι. καὶ. ἄξι. μέ.
ἡ. ζεύ. δι. ὅ. α. ἢ. ἐννέμενος. διὰ. τό. τοῦ. δούμαρο.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

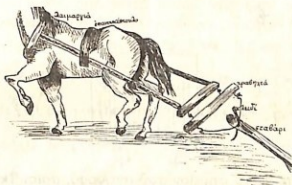
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *Μπουκι. ἰσχυρά. Ἀντή. ὅμως, προσδένεται,*
διὰ. να. μὴν. ἐξάγεται. εὐμελῶς, διὰ. κορυφῶν...

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Δι. ἐπὶ. ὅ. α. ἢ. ὁ. α. ἢ. γίνεται. ὄργωμα. αὐτόν. ἐπὶ. α. μας...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος): 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἄνδρας... ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *τὰ ἄλογα...*

*φαστύνουν Ζαυμαργιά καὶ ἐκὶ σταθάρη προσδύνονται τὰ
 ραβδία (ραβδηχία) καὶ κατόπιν τὰ ραβδηχία γανδύνονται ἀπὸ
 τῶν Ζαυμαργιῶν.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μέ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

*τὰ... ζευγμένα... ζῶα κατευθύνονται διὰ τοῦ σχοινίου
 προσδεσμένων ἐπὶ τῶν κεράτων, ἢ ἐπὶ τοῦ ζυγίου*

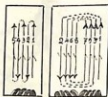
(καπίστρια)

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Αἰά τοῦ ξολίνου μόνον κατ'εὐθείαν γραμμὴν σχῆμα
α..... Διὰ τοῦ σιδήρου περιφερειακῶς.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

σχῆμα β'.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίης, νταμιές, σιασιές, μεταράδες κ.λ.π.) ;

Τὸ ὄργωμα ἐγίνετο καὶ γίνεται κατὰ μεγάλας
λωρίδας αἵτινες ὀνομάζονται σπορίές.....

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Μὲ αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηταὶ ἄροτρον ;

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Πραγματοποιεῖται τὸ ὄργωμα
ἐγίνετο κατὰ τὴν καὶ βαθιὰ, ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἀγροῦ.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς ὅλα τὰ ὀργώματα ἐγίνοντο ἢ τὰ ἴδια ὀροτρίασις (καὶ ἐκείνη καὶ βαθύνει).....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν ἐγίνοντο βενεκαρισμὸς, τρίαινα ὀργώματα. Τὰ πρῶτα τὴν ἄνοιξιν (ὀργωμα) τὸ δεύτερον τὸν Σεπτέμβριον (διαβάωμα ἢ γύρισμα) καὶ τὸ τρίτον ὁκτώβριον ἢ νῑκίμβριον (εἰσπρά).....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐναεχολῶντο αἱ γυναῖκες καὶ τὴν τράπα καὶ οὐ σπινθηρίαν ἡσαν κημεροὶ προσφιδόμενοι μόνον διὰ τὴν εἰσοχίνειαν

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐνα ἢ δύο ἔτη. Ἐξήρταντο βεβαίως ἐν τῶν γαιῶν πού εἶχε εὐασίαν

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Διὰ οἷον: κριθῆς, τρία; Διὰ ἀραβοσίτου, τέσσαρα, Διὰ κηπευτικῶν εἰδῶν ἀνάλογα μὲν τὸ χωράφι

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

...Τὰ δισάκια... ἕως τῶν ἐποίων ἐμποδέτων τῶν καρπῶν καὶ τῶν ἐκδότην

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
φοιδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ ἔλλειφοιδῇ σιδηρᾶν ράβδον τοποθετουμένην
ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου,

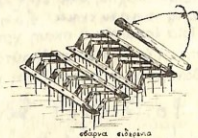
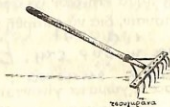
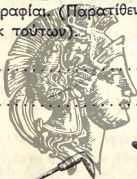
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα);

Συνήθως ὄχι, ἀλλὰ πρῶτον ὄργωνται ἐν τῷ τῆρο. ναί..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπι κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσσετε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διάσπαση κήπου χρησιμοποιείται το τεσπ

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί. οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 Πρόσωπα π.ρ. ῥιμοχην εἰς (παιδιά ἢ κερύτεια) διημαζόμενα
 σποδοπαῖδια ἢ τειράκια

- 7) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν οσπρίων, Πώς γίνεται η σπορά και η καλλιέργεια εκάστου είδους. Μ.ι. άμυρα, έπεροτο, τα, ελνίνα, χωράφια
και τα ποιεαυά

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Διὰ ρόβη. προσφίζοντο εἰς Ἀθήνα· χαράς διὰ εὐαν
 πᾶσι. τριγυλλί (δυνατά) ὥφρα, ποτιβίνα καὶ πιδινά.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια, ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. *Ἄν. ἐσπέρναντο... ἢ... ἐλίχας Ἄν. ἐφυτεύοντο*
ἢ καὶ ἐσπέρναντο φυτεύοντα ἐν αὐλάκια διὰ τοῦτο

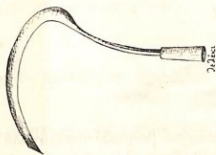
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλειῶν θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μέ. τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Ἐν. χρήσι. ἦτο καὶ εἶναι τὸ ὀδοντωτὸν δρεπάνον.

Σπανίως συννευμένον δρεπάνι. μέ. κόψι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ. κόσσης.

ἢ καὶ δρέπανα.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάστε αὐτήν)

Ἡ. λεπίς. ἦταν καὶ εἶναι ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάστε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἐνα. ἀπλῶν. κατρογγυλόν. ξύλον. ἦτο. ἢ. λαβὴ. τῶν. δρεπανίων. ὁ. εἰδημένος. συνημένος. δέν. εἶχε. τὰ. καί. τερν. ὅτιμα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .Τοπιμοί... αὐτὸν ἐράδω (αὐτὸν ἐροσεν ἵτηξ)...
.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός με τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .Τῶν ρεβιθιῶν... καὶ... τῆς...
... ρόβης... ὁ ἀφρισμός... εἰς... ἐκρίζωσιν...
.....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) με τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ο. εἶδος, ὅ. κριθή, ὅ. βρώμη... ἐθερίζοντο...
25 ὅως 30 ἰατρικὰ ἢ εἰσαγωγὰ ἐπὶ τὸν ἀνθρώπου πρὸς χαμνὸν ἀ...

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)... Ἄ. ἐν...
ἐκ τῆς ἰστορίας ἐν ἑκκα...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; .Οἱ... ἴδιοι... οἱ... θερισταὶ... ἀποθέτουν...
... εἰς... δραξίς... ἐπὶ... τοῦ ἐδάφους... καὶ... ἐκκηλαῖ...
... ἐκκηλαῖ... δραξίς... τὰ... λεγόμενα... δραξίς...
.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .Τὰ δράγματα...
... ἐκκηλαῖ... πολλὰ μαζί... Τέσσαρα δράγματα... ἐκκηλαῖ...
... ἐκκηλαῖ... καὶ... τέσσαρα δραξίς... ἐκκηλαῖ...
... ἐκκηλαῖ... εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...
.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Αρρμιά*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .. *Ἐδερίσαν. καί.*
.. οἱ ἄνδρες. καί. οἱ γυναῖκες. ὡς. ἐπαγγελματίαι
.. οὕτως. ἐπὶ χερσίν. ἀλλὰ. .. οὕτως. καί. προεβίβαν.
.. θανόν. διὰ. τὸν ὅμιον. τῶν. θεριστῶν.

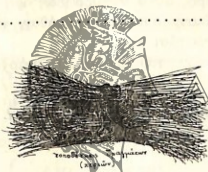
2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Οἱ. δεξιότατοι. οὐαί..*
.. προεβίβαντες. (εἰσπαιώς). ἐπληρύνοντο. καὶ...
.. ἀποκοπὴν. μὲ. εἶδος. καί. μετὰ. παροχῆς...
.. φαγητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. *Ἐδενον. μανδή-*
.. λιν. ἐν. τῷ. ἀριστερῷ. χ. φ. διὰ. νὰ. μὴν. αἰσθῆναι
.. καὶ. πονεῖν. ... Ἐπίσης. ἐ. τ. ὅ. μέση. αἱ. γυναῖκες.
.. ἰδίως. ἔδενον. μανδήλα. διὰ. νὰ. προφυλάττω
.. τὸ. ἄκρον. κατὰ. τὸ. θυμψιμο. ἀπὸ. τῆς. κούρας.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Ἄνδρες...*

*ἔδενον... ἐς ἀγκαλίς... παύ... φρενέρον... οἱ χο-
ναῖνες... τὰ δεμάτια... ἐδένοντο... με δεματιὰ
παύ... ἐδένοντο... ἐννέδω... ἀπὸ... μαλακίς... σιμά-
λως... Εἰδικόν... ἐργαλεῖον... διὰ... τὰ...
δένειον... δέν... ἐν ἤρχην... ὄντα... ὑπάρχον...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ...
*τὰ δεμάτια... μετὰ... τὰ... δερικόν... ἐννεκάν...
κοντα... ἐς... ἡ... μέρος... καὶ... ἐτοποθετοῦντο... ἐταυ-
ρακίδως... ἐς... ἐτάβαι... ληγομένων... ἀποτελουμέ-
νος... 7... 9... 13... δεματίων...*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Εξάλλεται πατάτα
καλλιερχόμενα παλαιότερα καὶ παρὰ τὸν μήνα
Μαΐου... Σήμερον καλλιεργείται Ιανουάριον ἢ
Φεβρουάριον...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Η. ἐξαγωγή. ἐγίνετο καὶ γίνεται
μέ. τεσπάρ. (ε. τεσπάρ. ν. 1.)

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.
Ο. χι. δ. ν. εὐνομένης... ἡ διατροφή
τῶν ζώων... μέ. σανόν, τριφύλλι, βί.
ε. ἔκον.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- 100/100

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .τά....

ἀλώνια . ματὰ . τὰ πλεῖστα . ἦσαν . οἰκογενειακά .
ἢ τὰ κοινὰ ὀλίγα βέβαια , ἀλώνιζον . μὲ τὴν εὐφρο-
νῆν . ἴδιαιτ' ἐν εὐφρονίᾳ .

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Τὸ ἀλώνισμα ἀρχίζει πᾶν ὥσπ' . καὶ τελειώνει τὴν
μυημένην .

- 7) Εἶδη ἀλώνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ἰ.ν.η.δ.ω.ζ. . Ἐ.τ.φ.ν.ο.ν.ε.δ

μὲ . πλ. αἶνες . π.τ.φ.ν.ε.ζ . καὶ . π.τ.φ.ν.ο.ν.ε.δ . καὶ . χωμα-
τάλωνο .

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλώνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) . ἢ . ἐπιβ.ε.ν.η . . ε.ν.ν.ε.τ.α.τ.α . . εἰς . . .

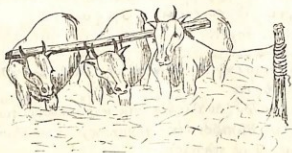
ἀπλ.σ.ν. . μαδαφ. ἐκόν . . ε.ν.χ.ό.ρ.τ.ω.ν . . ἢ . μ.μ.ρ.ω.ν
πετραδίω.ν .

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλώνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλώνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . ἢ . π.ν . . ἢ . ἀρχίζει

ἢ . το.σ.ο.δ.ε.τ.η.ν.ε.ι.ς . . τ.ω.ν . . δε.μα.τί.ω.ν . . ἐπ' . αὐ.τ.ῶ.ν .
δ.έν . ἐγ.ί.ν.ε.το . δι.α.μ.ρ.ι.κ.ι.ς . ἡ.μ.ε.ρ.ῶ.ν . . ἢ . ὥ.ρ.ῶ.ν .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 Τὰ δεικνύοντα ἄρᾳ ἐλύνοντο. ἐκκορπίζοντο ἀνα-
 νικῶς ἐντός τε αὐτοῦ ἀλωνιστοῦ. παραέχοντες. καὶ πίπτου-
 ῖν αὐτὰ. ἐντάχοντα. ἐν ὅλῳ. ἐν ὅλῳ. τὰ μέρη. τοῦ ἀλωνιστοῦ

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ὁ στυλός, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Π. 11.

ἐξήλυστο... ἡ... περιφορά... τῶν ζώων... ἐντός...
 τοῦ ἀλωνιστοῦ, ἐκκορπίζοντο... ὅπως... ὅπως... τῶν...
 καὶ τὴν δουκάνη... διὰ... τοῦ... ὁποῖου...
 ἐκκορπίζοντο τὰ στάχυα...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἴς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

ταῖς θύραις. Σύννυται. ἐν τῷ. Συχόν. καὶ. διὰ. τῶν. σταθαρῶν.
 Σύννυται. ἢ. δυνάμει. Ἐπὶ. τῶν. μηχανῶν. προσεβέβηκε. τὰ. αἰονία.
 τὰ. ὁποῖα. ἤλυνον. καὶ. ἐν. ἀλυνόμενοι. Ταῖς. ἀρχαῖς. Σύννυται.
 μετὰ. λαμπαρῶν. καὶ. γραβυρῶν. πρὸς. συνδέσμο. μετὰ. τῶν. δυνάμεων.

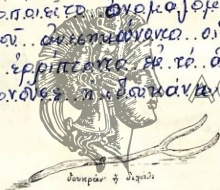
- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δυνάμει, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλυνίζοντο (ἢ ἀλυνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μετὰ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; *Μ.ε. δυνάμει. ὡς ἡ α.*
ἀλυνίζαν. τοὺς. ὁπάχεις. ἐν. τόπο. μας.
Ἐκκαταμύδαζον. ἢ. δυνάμει. ἀπὸ. πέντε. ἔξο.
ἐν. κάτω. μέρος. τῆς. ἐπὶ. ἐκκαταμύδαζον. ἀλυνίζαν.
γναθόπτερες. (οὐρνάρια). Αἰαιτάει. 140x10, 80-90.
Συνήδων. εἰς. ἀλυνίζαν. ἀπὸ. πέντε. ἐκκαταμύδαζον.
Ἐκκαταμύδαζον. δὲ. τὸν. οἶτον, κριθῶν, καὶ. ὄσπριον.
τὰ. ὄσπρια. ἐκκαταμύδαζον. μετὰ. τὸν. οἶτον.

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀπὸ τῆν.
 αὐγὴ ἀρχίζει ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς ἐπρὸς μὲν
 ἐκὸ καδὸς. Σὲν παρ' ἐλπίδα κατὰ
 ὁ καιρὸς διευόπτετο καὶ ἐβυνεχίζετο
 ὅταν ἀπομαθίστατο κατὰ καιρὸν
 κατ' ἄλλον τρόπον δὲν διευόπτετο.

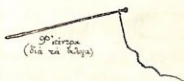
- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Παραμειν. ὡς το κατωτέρω ἐρφαλειον.
 ἔρημιμα παρὶ το δουκράνι κλπ. διὰ το αὐτὸν ἀντικαθίσταται οἱ ἐταχεν οἱ αὐμο-
 ποι καὶ ἐρρίπτεται ἐπ' αὐτὸν ἀλὼνι αὐτὸν ἀπὸ
 ὁ ἐρρίπτεται πρὸς τὸ δουκράνι κλπ. διὰ το αὐτὸν ἀντικαθίσταται οἱ ἐταχεν οἱ αὐμο-

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλὼνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ; Ποι... Περιεσπένχει ὁ γεωργὸς τὰς
 αὐμοπας ἐταχεν καὶ τὰς ρίχνει ἐντὸς...
 τῶν αὐμολων πρὸς διαγράφου τὸ ζῶα...

- 14) Ὅτε ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσχετε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ρ...
 Δια τὸν βούν... ἐρημιμα παρὶ το δουκράνι κλπ. διὰ το αὐτὸν ἀντικαθίσταται οἱ ἐταχεν οἱ αὐμο-
 δια τὸ αὐτὸν ἀντικαθίσταται οἱ ἐταχεν οἱ αὐμο-
 ἡ βουκέντρα πρὸς τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων
 ὅσον καὶ ἐπὶ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων

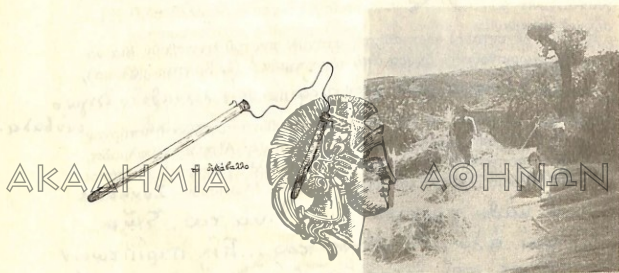
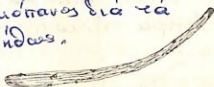
- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἀλ. ἔχ. κ. Ἰ. Δ. κατέραν. ἐνομασίαν ἐβ. μάθε. ἀπλωμα... Ἐνα. ἀπλωμα. τὴν. ἡμέρα. κ. λ. ω. ν. ἴδετο,*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα), *τὰ ἐτάχυα μέσα βέν. καρπὸν πρίν. λιχνισθεῖν. ἐλεγατο εὐβάλα.*
- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἐγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *Συνήδω. εὐ. μάθε. γεωργός... εἶχε δ. ν. ἄ. τω... ζῶα... καὶ... ἀλῶνιζε... μένος... τω... Εἰς... περίπτωσιν... ὅπως... πού... ἐστερέετο... ζῶων... ἐπαρνε... μάποιον καὶ... τὸν... ἀλῶνιζε... τὸν... καρπὸν... ..*
- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Ἐχίνετο... ὁ... ἑλλοχή... τῶν... καρπῶν... με... κοπ. σκευή... ὅταν... καὶ... δεμάτια... ἦσαν... ὀλίγα... Συνήδω... τῶν... ὀνηρίων.*
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ἐλέγετο... κόπανος... Συνήδω... ἐχίνετο... καρπυλῶτε... χιὰ... ν. ἄ... κ. τοιτῆ... μαδύκερα... Μῆκος... περιπν... 1, 80... 2... μέτρα... ἀπὸ... ξύλο... ὅχι... εὐδρα... Συνήδω... φραγὰδ.*

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Ἐγένετο... καὶ... εἰς τὸ ἀλώνι...*

...ἀλλὰ... πολλὰς γὰρ καὶ ἐπὶ πάσῃ
' ἐκρησιμοποιεῖτο δ' ὁ σπῆρας διὰ τὰ
δημητριακά εὐνήδους.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεθάλων
παραγωγῶν ; Συνήδως ἐγένετο· ὑπὸ καὶ ἀνδρῶν
ἀλλὰ πολλὰς φορές καὶ ὑπὸ γυναικῶν· Ὁ δὲ ἴδιος
οἱ γεωργοί· Δὲν ὤψηντο· εἰδικοί· γιὰ νὰ
ἀποκοῦν· ἐπ' ἀρχελα...

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς ράχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Συν. 18. 1.*

Προσθετοῦνται οἱ σταχύες μαδεύως πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ νέαντος. διὰ τὰ μακρὰ καὶ στενά. ἔχινον τὰ ἀρκυὰ ἐν ῥάχματι. ὁ τρόπος αὐτὸς ἀπέβλεπε πρὸς τὴν βελτιωτὴν τῶν καρπῶν.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Ἐτραγουδοῦντο...*

Ἄλλ' ὁμως ὅχι. ὡς ῥίμνα. Ὅποιαι ἡθελε ἦ... ἡ ζωρε. ὁ... μαδεύει.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ 1950. ἐχρησιμοποίησαν ἀλωναίον. μηχαναὶ ἐπαγοῦ.*

Πρῶτα ἀλωναίον εἰς ἀγοράν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Ἐν. ἔχον ἰδιαίτερον. ἀνάμα.*

Κατ' ἀρχὰς μέ. τὰ καρπολόου... καὶ... μετὰ μέ. τὸ... τριγάρ'... τὸ... σιλένιο... τὰ καρπολόου... εἴναι... εἰς... τὸ... α. α. α. καὶ... τριγάρ'... ὡς... τὸ... α. β. γ. π. α. ο. μ. ο. τυπα... Ὁ σωρὸς αὐτοῦ καὶ στάχυες λέγεται ἀλαμνίν.

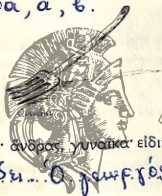
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. ἔχει... εἶδος...

ἐπίμνηες... Δὲν... καρφώνεται... τίποτε πρὶν...
ἀπὸ τὰ λίχνισμα, οὕτε λέγεται...
.....
.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. καὶ ἀρκέζ. μὲ τὰ...
καρπολόι (θρινάκι), ὅταν ὁμῶς φύγουν τὰ πολλὰ
στάχυα καὶ τὰ εὐβάλα μὲ τὰ φτυάρι. ἔχον
ὡς τὰ ὑμέτερα, α, β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ἄνδρας... λιχνίζει... ὁ χειρὶς...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων... λέγονται...
εὐβάλα... κομνίζονται... ὁ εὐρέας...
... μὲ κόντινα... ἔχον... μεγάλας...
... (δερμόνι)... λέγεται... κόντινον...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . Δι' ἑτέρων . ἑλκύνεμα . δέν . τινε-
ται . δια' . τῆς . ἀποφλοίωσιν . τοῦ . εἴδους

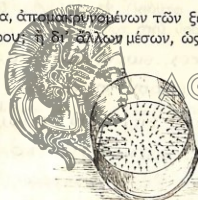
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . Αἰσ.
Κοσκινίσματος . μέ . τὸ . ὑδερμόνι . , παθαρί . ζεται
ἡ . ὕψος . ἀπὸ . τὰ . χονδρὰ . τεμάχια . τῶν .
... σταχύων

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπαικρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

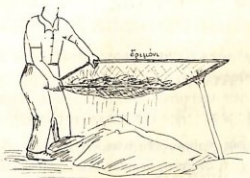

κοσκίνο παλαιοῦ δερμάτινο

κόστρος ἢ ἀριλέμοι

ΑΘΗΝΩΝ

δριμόνι

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Αἰ. Ξύλα. ὕλας. αἰτε-

μαυρύνοντο... μέ. τῶ. δερμόνι, στρογγύλον. μεγάλο
καοκιν.ον... μέ. μεγάλας. ἀπὸς. διὰ. τῶν. ἐποίων..
ἐπέπλεον... αἰ. ἐπόροι. καὶ. εὐρατόνιο. αἰ. ἐσάχεις. τῶν..
ἐποίων. ἐφρίπτεν. μαφρία. α. γεωργός. τῶ. δερμόν..
ἐθερίζετο. ἀπὸ. τὴν. μίαν. γωνία.ν., διὰ. τοῦ. καρπολοιστοῦ
καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην εὐρίνεται πηκτὸν ἐς τὸ εἶναι.

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Ὄταν.. ἐκτομαδῇ. πλέον...

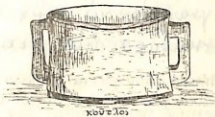
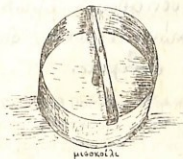
ὁ. οἶκος. εὐρεῖται. διὰ. τῶν. φτυαριῶν. α. ἐπίμα-
κας. σωρόν. προσπαδὸν. α. γεωργός. να. ἐκτομαδῇ
ράχιν., ἐπὶ. τῶν. οἰκίῶν. ἐχαράσσειτο. σταυρός,
καὶ. ἐμπηγνύει. τὸ. φτυάρι... Ἰεπόκε....
ἄλλα. δὲν. γίνεται.....

- 8) Ἄλ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. Οὐδέν.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἢ...δεκάτη, τὸ παπαδιάτικο καὶ τὸ ἀγροφυλακιάτικο.
Τὸ μετρώσαν μὲ ξύλινον δοχεῖον ὀνομαζόμενον αὐτὸν
ὅμοιον μὲ τὸν κούτλον· ἔχωρε 12 ὀκάδας, ἔλεγετο
καὶ κούτλα

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριάκων (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

κατεβάλλοντο τὸ παπαδιάτικο
τὸ ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἁλωνιάτικο ἐφ'
ὅσον ὁ γεωργὸς ἁλώνιζε ἐξ ἑνὸς ἁλώνι. Μῆτρα
χωρητικότητος. Αὐτὸν 12 ὀκάδας, Μ.Τ. Δούρι = 4 τοῦ μῆ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἀπεθηκεύετο ἢ...ἐξ...μεγάλῃ...ξύλινῃ
καλοφτιαγμένῃ κιβώτιῳ ὀνομαζόμενῃ ἀμπάρια
ἢ...εἰς...ἐδάμους ἢ...ἐξ...μάστιχα...των...απ...των

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον αἰεθμύετο εἰς
τὸν ἄχυρῶνα εὐριωμένον ἢ ἐπὶ ἐπὶ εἰ καὶ
ἐπὶ χωράφια

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα .. Προσπαθεῖται ὁμῶς δ.
γεωργὸς νὰ κόμῃ ἐνα δαλῶνι (εἰρωνιά) ἀπὸ
μαδαρά καὶ μετωμένα στάχυν

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατεσκευάζετο πλεκτή .. χωρία ὁμῶς νὰ ἔχῃ
ἰδιαιτέρα ἐκτεθειμένη σημασία

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἄν εἶχε ἰδιαιτέραν
σημασίαν εἶχε σχῆμα φανερὸν ἢ κενὸν μετὰ σταχυν ..
ἢ ὡς μίαν διέδουεν καὶ εἰν εἰς ἃ ἂν ἡρατο τοῦ δι εἰς ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ ^{οὐκ ἔχον χρόνον ἀλλὰ}
^{ὁσονδήποτε.}

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Τίς ἀποκριές πνάντετο φωτιά .. Οὐδεμὰ
ἄλλῃ φορὰ

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .. Τὴν ..
Κυριακὴν τὸ ἑσπέρην (Παραμονὴ Καθαροῦ Δευτέρου). Οὐδ-
πως ὅχι ὡριμμένοι καὶ ὅτι πνάντετο πορφέρες φωτιές ..
Κάθε παρὰ εἶχε δυνάμειν ἐνὶ ἐνὶ

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φωτιάς τῶν ἀπούρεων ὀνείρια ἄγνη ὀνειαία

- β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;

Παιδιά ἀπό 10 - 18 περίπου ἐτῶν

- 2) Ποῖος ἢ ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; Ἄν νάί, ἀπό ποῖον μέρος; ... τὰ ἴδια

καί τὰ παιδιά συλλέγουν κείρους χωράς.

ἀπό τό δάκος

- 3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἔνα κοῦπτε καί πολλὰ παιδιά μεταφέρουν τούς

κείρους καί τούς περὶ τῶν καί ἕνα ἐπὶ τῶν

ἄλλων εἰς ἕνα μέρος καί ἐκκηρύττουν ἕτοι ἐνα

πανηγύριον ἐν τῶν ὁρίων καί τῶν ὁρίων ἡμέρα

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα. Τό παιδια μὲ τὸ

ἄκμα τῆς φωτὸς ἀρχίζαν τοῖς φωνῶν καὶ τραχύνδια

ξεφωνητὰ καί ἀστεϊσμούς. Στὸ τέλος τῆς

φωτὸς ἀρχίζαν νὰ πηδῶν καί ἀπὸ πᾶν χωρὶς

ὅπως νὰ εἶναι καὶ τι κεραιμένα διὰ πάντες.

- 2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδήματα, χοροὶ, τραχύνδια ὅχι ὁμοῦ κεραιμένα

καί σταδρά. Μῖον αὐτῆ καὶ ἑαυτῆς ἢ

πυρὰ ἢ σταδρὸν ἑδμον πὺν τῶρα ἀρχίβει

νὰ εὐδείπῃ

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.. Ἀπὸ τοῦ .. κλάδοι .. μέδρον .. χωρὶς .. νὰ ἔχη ..

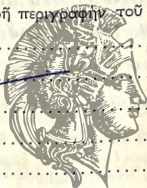
.. Ἰδιουτέρως .. εἰναι .. σημασίαν ..

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰούδα

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

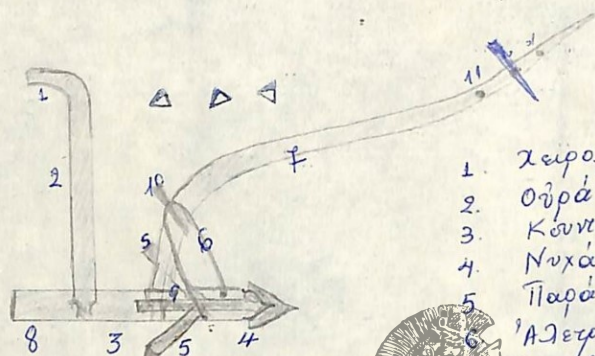

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

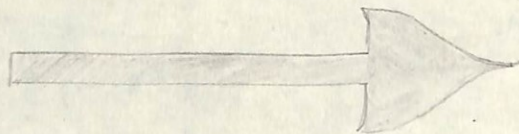

ΑΘΗΝΑΝ

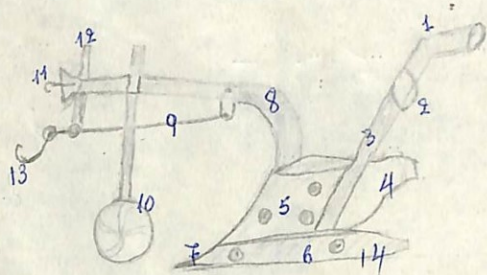
Ξύλινον ἀροτρον ευρο-
μενον ὑπὸ βοδιῶν.

1. χειροσabh
2. οὐρά
3. Κουπαῖρι
4. Νυχάκι-Υνί
5. Παράβολο
6. Ἀλετροδόρυχα
7. Σταβάρι
8. Κουλουδοῦρος

9. Σφήνα ἐτηρίξεως ὑνίου
10. Ξύλινο παρσί (παθαλάμι) ἐτηρίξεως τῆς ἀλετροδόρυχας
11. Τρύπες οὗς ὁποῖες ἐκτελέει ὁ ζυγὸς μὲ ἐιθερίνια ράβδο
ἠονομαζομένη μπανυζήφρα.

Υνί ξυλίνου ἀροτρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σιδερένιο ἀγέρι.

1. Χειροζαβή
2. Ἀγχιμεραν προσδέσεως τῶν βτοινητῶν
3. Οὐρά τοῦ ἀρότρου
4. Παράβοζο
5. Μάνα τοῦ ἀγερῶς
6. 14 Κουκουδοῦρος
7. Ὀπάθη ὑγιστῶ - ὑγί
8. Σταθαρὶ
9. Ἀλεφρόβεργα
10. Τροχὸς (Γυλίανδρος)
11. Κάβρας
12. Σταυρὸς
13. Γάντζος συνδέσεως τοῦ ἀγερῶς πρὸς τὰ τραβηχτά.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΘΗΝΩΝ

Λαογραφική

Ἕλλην Κάτω
Μηλέας (Τάνισα)
Πιερίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου

Τὸ παλαιότερον ὄνομα τοῦ χωρίου
μου ἐλέγετο « Τάχνιστα ». ἔχει τὸ ὄνο-
μα αὐτὸ διότι ἡ πάχνη πέρτει πορὺ
γρήγορα σχεδὸν τέλη Ὀκτωβρίου με ἀρχὴς
Νοεμβρίου. Ὡς ἐν τούτῳ ἐλέγετο τὰ
"Αχνιστα καὶ ἀποβαλλόμενον τὸ «α» τοῦ
ἀνδρου «τά» μένει Τ' "Αχνιστα καὶ ἐλέγετο
«Τάχνιστα». Σήμερον λέγεται Κάω Μητιά
διότι ἀγῆμεν εἰς Κοινότητα ὀνομαζομένη Μητιά.
Καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἡ Κάω Μητιά - Μέση
Μητιά - μετονομάσθη καὶ αὐτὸ εἰς Κάω
Μητιά. Σήμερον αὐτὸ εἶναι ἕδρα τῆς Κοι-
νότητος διότι ὁ πορὺς πληθυσμὸς τῆς Κοι-
νότητος ἔχει ἐγκατασταθῆ ε' αὐτὸ καθ'
ὅτι συγκεντρώνει πλεῖστα πλεονεκτήματα.
Εὐρίσκεται ἐν δρόμῳ νεκρῷ, πού εἶναι ἀσφαλ-
τοστρωμένος, ὁ τόπος εἶναι πεδινός, ποτίζε-
ται ἐν δύο ποταμῶν καὶ ὁ τόπος εἶναι
εὐφύορος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τα χωρικό κτήματα πρό τοῦ 1920

1. Δὲν ὑπῆρχον ἰδιαίτεροι ἀγροτικά περριοχαὶ προοριζόμενα διὰ τὴν ἐπορὰν καὶ ἰδιαίτεροι διὰ τὴν βοσκὴν τῶν ποιμνίων (Λειβάδια). Αἱ ἴδιαι ἐνπλάσσοντο, πότε διὰ καλλιέργειας καὶ πότε διὰ βοσκῆς ἰδίᾳ κατὰ τὰς χειμερινὰς μῆνας. Κατὰ ταῖς Καλοκαιρινὰς μῆνας τὰ ποιμνία ἀνέβαινον εἰς Κοινοτικὸν δάσος.

2. Ὅσες εὐτάσεις ἐκαλλιέργουντο ἀνήκον καὶ ἀνήκουν εἰς τοὺς χωρικοὺς, ὅσες ὅμως ἦσαν καὶ εἶναι δασώδεις (Κοινοτικὸν δάσος) ἀνήκουν εἰς τὴν Κοινότητα Μητείας.

3. Συνήδως καὶ δε τείνον μετὰ τὸν γάμον του, λαμβάνει τὸ ἀνῆτοι εἰς αὐτὸ μερίδιον ἐκ τῆς πατρυνῆς κληρονομίας, καὶ ἀποχωρίζεται τῆς οἰκογενείας, ἐνίοτε ὅμως ἡ πατρυνή περιουσία διαμοιράζεται καὶ ὅληρον ὅλην, ἀφ' οὗ ἀπανδρυνδούν ὅλα τὰ τέκνα του.

B. 1 Οἱ κληρονόμοι τοῦ χωρίου δὲν ἦσαν καὶ ὅτε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

εἶναι ἀποιδευστὰ μόνον γεωργοί ἢ μόνον
κτηνοτρόφοι ἀλλ' ἀσχολοῦνται καὶ μέ πολ-
λὰς ἄλλας ἐργασίας.

2. Οἱ βιοτέχται δὲν μποροῦσαν, οὔτε μποροῦν
να θῆκουν μόνον μετὰ τὴν ἐργασίαν των
καὶ ὡς ἐν τούτῳ ἡσχολοῦντο καὶ μετὰ τὴν
γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ὅσον
φυσικῶς τοῦ ἐπέξεργαστο οἱ δυνάμεις καὶ οἱ
ευδῆμεις.

Γ. 1 Δὲν ὑπῆρχον ταξίματα ἢ μοναστηριακά
κτίσματα, παρὰ μίσης ἡδυσθηδονίας

Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου δὲν
ἐπῆχανσαν οὔτε καὶ πηγαίνουν εἰς ἄλλους
τόπους πρὸς ἀνέυρεσιν ἐργασίας. Ἠσχολοῦντο
μόνον μετὰ τὰς οἰκισιακὰς των ἐργασίας.

Πεὺ ὀλίγοι καὶ ἐπανίως ἐπῆχανσαν ὡς
τενύται, ἐρχόμενοι ἢ κτείνονται εἰς γειτονικά μέρη.

- Δ. 1 Τὰ χωράδια παλαιότερον ἐλιπαίνοντο μόνον
μέ Ἰωνικῇ κώπρῳ. Ἡ κοῦβη τις παραμύθας
εἶχεν, ἀλλὰ περισσότεροι εἶχεν παραμύθρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μαδαρισμού του άχρου ή του εανού,
διδά να όρχάνεται καλύτερα ο άχρος.

3. Τα λιπάσματα ελεγχόθηκαν στον τόπο μας
τό 1950. Από τότε και στο έξη χρησιμο-
ποιούνται διά άλλας τας υπηρεσίας

Ε. Το ξύλινον άροτρον εχρησιμοποιήτο άνελλιπτώς
μέχρι τό 1915. Από τότε και στο έξη
εχρησιμοποιήθη και τό ειδικόν άροτρον
έν περιορισμένη όμωσ χρόνι. Όλίγα ειδικά
άροτρα χρησιμοποιούντο στο τόπο μας. Συντη-
ρατική κρήνη ειδικού άροτρού έγινε από
τό 1945 και ή τέχνη

1. Στον τόπο μας χρησιμοποιείται μόνον τό
μονόστερον άροτρον (ειδικόν) και τό προμηθεύον-
ται από τό ελεύθερον εμπόριον ή κατόπιν
παραγγελίας από ειδικότεχνίτας πού τό κα-
τασκευάζουν οί ίδιοι.

2. Τα τρακτέρ εχρησιμοποιήθηκαν στον
τόπο μας από τό 1955

3. Η δέ μηχανή δερικμού από τό 1960

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Μηχανή γὰ δέμη δεμάκια δὲν ἐνυχο-
φόρησεν ἐπὶ τὸν τόπο μας.
5. Ἀλγωνιστικὴ μηχανή (Παρόδα) ἐχοπομο-
ποιήθη ἐπὶ τὸν τόπο μας ἀπὸ τὸ 1950-Τε-
λευταίως ὅμως 1965 ἐνυχοφόρησαν καὶ
μηχανὲς πού ἐκτελοῦσαν καὶ τὸ δέριμα
καὶ τὸ ἀλώνισμα μαζί (μουμπίνες).

ΣΤ. 1. Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Ξυλίνου ἀρότρου
δὲν ὑπῆρχον εἰδησιεὶ τεχνίται, ἀλλὰ ἐκεῖ
ὅλοι οἱ γεωργοὶ καὶ ἐργάται ζήτῳ ἀρό-
τρα ἀνάλογα βέβαια καὶ μὲ τὰ πλεονε-
κτημῆς τῶν ἰδιόκτητες οὐ καθεύς.

2. Παραδεχόμεν μορφήν Ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸ
ὁποῖον ὑπάρχουν ὠριμμένα διαφθορά.

4. Εἰς ὅλα τὰ χωράγια ἐχρησιμοποιεῖτο
τὸ αὐτὸ ὄνι.

7. Διὰ τὸ κατασκευάσουν ἢ ἐπιδιορθώσουν
τὸ ἀρότρον ἐχρησιμοποιοῦντο, τὸ ἐνέπαρην,
τὸ πριόνι, ἢ ἀρίδα, ὁ Ξυλογράφος καὶ
τὸ Ξυμπλάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ ἀροτρίασις.

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐπαρῇ κάποιος ἀγρός μὲ δημητριακά π. γ. εἶπον ἐξετελοῦντο οἱ ἑξῆς ἐργασίαι.

Πρῶτα γιὰ νὰ ἀποδώσῃ καλὰ ὁ ἀγρός ἐπρεπε νὰ ὀρχωδῇ τρεῖς φορές. Μία φορά τὴν ἀνοιξιν (ὀρχωμα), ἄλλην τὸν Σεπτέμβριον (διάβασμα ἢ χύρισμα) καὶ τέλος τὸν Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον διὰ τὴν ἐποράν (ἐπορά).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὅταν ἐστάνῃ ἡ ἐπορά ὁ γεωργὸς ἐτοιμάζετο τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. Δηλαδή τὰ ἀλέτρι, τὴν ἐθάρνα, τὰ τραβηχτά (παρ' ἡμῶν φαλάχια), ὅταν πρόκειται νὰ χιῖνῃ ἡ ἐπορά δι' ἵππων ἢ ἡμιόνων, τὴν λαμαρχία, τὸ ἐπανωκάπουλον. Ἐάν ἡ ἐπορά γίνηται μὲ βόδια (σήμερον δὲν ἐφίεσται) τότε ἐτοιμάζεται ὁ θυγὸς μὲ τὰ ἐξαρτήματα του.

Ἄφ' οὗ εἶχον ἐτοιμασθῇ πλεον' ὅσα τὰ ἐργα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δεῖα ἀρχίδε ἡ ἐπορά αἰς ἐξῆς: ὁ
 γεωργὸς παρὶ πρῶτῃ ἐφόρῳ ἐπὶ χαϊδουράνῃ
 ἢ ἐπὶ ἄλλοχῳ τῶν (φορτωιάρησι) τὸ ἀγέρι,
 τὸ ἐπόρο, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέργα καὶ ἔργα
 ἐπὶ χωράφῃ. Γιά ψήφισμα βέβαια δὲν γίνε-
 ται φόρος καδ' οὐ προηγουμένως δόξο-
 πρῖδε τὸν ἀγρὸν τὸν διὰ Σωκράτους κόπρου.
 Ἐρχονται μέχρι τὸ ἀπόγευμα ἔχον αἰ-
 κονδὸν τὸν καίτοι ἐκ τῶν παιδιῶν τῶν
 πατρὶς φορῆς καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ. Τὸ
 ἀπόγευμα ἐπρεπεῖ να ἐπύρῃ. Μετὰ εἰς
 διδάμνῃ (παρ' ἡμῶν τρουβάς) ἔβαζε
 ἐπόρον τὸν ὅποιον προηγουμένως περνοῦσε
 ἀπὸ δαυλιτίνῃ καὶ χαλαρόπετρα γιὰ νὰ
 μὴν προσβηθῇ ἡ παραγωγὴ ἀπὸ ἀδελφείας.
 Κατόπιν ἔπαιρνε μετὰ καμμάτια τοῦ
 ἀρχωδόντος ἀγροῦ (ἐπορίης) καὶ τὰ ἔπερνε,
 παίρνοντας ἀπὸ τὸ διδάμνῃ μὲ τὸ ἕνα
 χεῖρ (πλόχερο - ἀπλόχερο) ἐπόρους καὶ
 πετῶνας τοὺς τεχνίτας ὥστε νὰ πέδουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

παντού, όσοι πρέπει, αλλά και να μην
μείνει έδαφος άεπαρόν. Κατόπιν περνού-
σε το ζευγάρι εύροντας την εθάρνα ή
οποία ανάσπκώντας τα χώματα δάπτει
έτσι τους επόρους. Συνεχίζοντας έτσι
και τις άλλες ημέρες τελειώνει την
επορά του αρχώνοντας έτσι όλα ταήματα
έχει. Τέλος ο γεωργός εύοπτε αυλακίες
κατά μεγάλα διαστήματα (νερομάνες) που
δὰ προφυλάττουν το χωράφι από το γερο-
φάσμα ή βουλία της εποράς και πρέον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τετελεσμένον γεγονός για τα χρόνια τα
παλαιά. Από το 1950 όμως που εισήχθη-
σαν λιπάσματα κατά το όρχωμα (πρώτο
αγέρι) ο γεωργός ή ο βοσκός ρίχνει το
δεχόμενο υποχρεωτικό λίπασμα. Κατά τον Μάρ-
τη και Απρίλη φάνει και το επιφανειακό.
Όταν το ειτάρι έχει και άλλα χόρτα (ζιζάνια)
ο γεωργός ρίχνει διά ψευδοστύρας και γάρμα-
νον ζιζανιοκτόνον. Τελευταία όμως τα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὀρχώματα γίνονται καὶ μέ τραυτέρ καὶ ἢ
ὁπορὸ ἀρτίζει τὰ γίνονται διὰ ἐπαρτυπῆ μηχαν-
νῆς (1965.)

Θερσιμός.

Κατὰ τὸ τέλος Ἰουνίου ἢ ἀρχὴς Ἰουλίου
ὁ γεωργὸς ἐτοιμάζεται διὰ τὸν θερσιμόν. Κατ'
ἀρχὰς ἐτοιμάζει τὰ θερπάνα. Αὐτὰ εἶναι ὀδον-
τωτὰ. Τὰ πηχαίνει ἐπὶ τὸν τροχὸ τὰ τροχῆ
καὶ πρῶτ-πρῶτ ὁ γεωργός, ἢ γυναῖκα
αὐτοῦ καὶ τὰ μεγάλα παῖδά του ἐνέριον
αὐτοῦ ἐπὶ ἄγρῳ καὶ ἀρχίζουν τὸ θέρισμα.

Καὶ πάλι ὁ γεωργὸς διανοίραζε
τὰ ἄγρῳ ἐν μεγάλα κομμάτια πού
ἐκέχοντο « ὄρχος ». Ἐπρόβλεπε ὅμως
ὁ γεωργὸς νὰ διευδύνεται ὁ ὄρχος
πρὸς τὸ μέρος πού ἦσαν πλαχιασμένα
τὰ στάχνα καὶ νὰ κοπτοῦναι καλύ-
τερα. Ὁ καθεὶς ὄρχος δὲ ἐβγαζε περὶ
τὰ 40 κομμάτια τῶν 4 κιλῶν τὸ καδέναι.

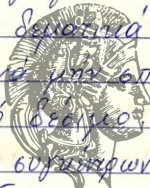
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κατόπιν ἐξεμυράζοντο καὶ ξανά
ἀρχισε τὴν ἴδια δουλειά μέχρι τὸ ἀπό-
γευμα. Κάποτε ἐτραχουδοῦσαν οἱ δε-
ριστάδες καὶ διάφορα τραγούδια, ὅχι
ὅμως ὠριμένα. Τὸ ἀπόγευμα ἐήρειπε
τὸ χιὼν ἢ δεματοποιήεις. Ὁ γεωργός
ἐφτιαχνε δεματιὰ ἀπὸ παλαιὰς ἐπιόρους
γιά τὰ χιὼν μεγάλα τὰ δεματιὰ. Τὰ
ἐβρεζε πρῶτα τὸ δεματιὰ γιά τὰ μα-
γαλιώνουν καὶ τὰ μὴ ἐπᾶνε καὶ πα-
τόπιν ἀρχισε τὸ δέσιμο. Ἡ γυναῖκα
καὶ τὰ παιδιὰ ἐυχαίρωναν τὰ κομμέ-
ρα στάχνα πού ἦσαν τοποθετημένα ἐν
μεγάλους σωροῖς, ἐν τεσσάρων ἢ πέντε
περιῶν (οἱ σωροὶ αὐτοὶ ἐλέγοντο δρομιά)
καὶ τὰ ἐβάζαν ἐπάνω ἐπὶ δεματιὰ, τεσ-
σαρες ἢ πέντε ἀγμοιές. Ὁ γεωργός μετὰ
ἐδενε τὰ δεματιὰ ἀπὸ ἐπιφοχύριζε τὰ
ἀύρα του πᾶ ἦσαν μαλακά. Ἐτσι ἐι-
γά-βιγά ἐτεγείωνε καὶ τὸ δέσιμο καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

AOHNΩN

τὰ δερμάτια ἀφοῦ ἀφένοντο μερτινὲς ἡμέρες
καὶ τὰ ἴδι᾽ ὁ ἥγιος ἦσαν ἑτοιμα πρὸς στα-
βιασμα. Κατὰ τὸ σταβιασμα ὁ γεωργὸς
τοποθετεῖ εἰς ἓν μέρος 9 ἢ 18 δερμάτια
ὡς ἑξῆς. Βάσει τὰ τέσσαρα πρῶτα εἰς ἑχῆμα
σταυροῦ ἀφοῦ ἐνώσει τὰ εἰσάχνα τῶν τεσσάρων.
Πάνω εἰσάχνα τοποθετεῖ ἄλλα τέσσαρα καὶ
ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἄλλα τέσσαρα. Τὸ δέυτερον
τρίτον τὸ βάσει καὶ ἐπάνω τὰ εἰσάχνα ὅλων
ἐπάνω ἀντιβῶν ἀπ' ὧν τὸ τελευταῖον προε-
ξοχεῖ τὸ ἄλμα ἀπὸ τῆς βροχῆς. Ἡ καμνὴ
ὁ γεωργὸς μετὰ τὰς δερματιὰς τοποθετῶντας
τὰ δερμάτια εἰς ἑχῆμα κύνυζον μὲ τὰ
εἰσάχνα πρὸς τὸ κέντρον ἢ εἰς ἐπιμήκυνες
ἐπὶ δύο εὐρῶν πὺν τὰ εἰσάχνα πάλιν εἰσιν
πρὸς τὰ μέσα καὶ τὸ κατω μέρος πρὸς
τὰ ἔξω, καὶ αὐτὰ ὅλα γιὰ τοιοῦτον ἀερα-
θείας ἐν ἀναμονῇ βροχῆς.

Κατόπιν ὁ γεωργὸς ἐτοιμάζει τὸ ἄλωνι. Τὸ
καθαρίζει ἀπὸ τὰ χόρτα, τὸ σκουπίζει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

καὶ εἶναι ἕτοιμο χιὰ τὸ ἀλώνισμα
Τὴν ἄλλη μέρα πρῶι πρῶι σπυώνεται
ὁ γεωργὸς καὶ κοιτάζει τὸν καιρὸ

Ἀλώνισμός.

Ἐὰν ὁ παῖρὸς εἶναι καλὸς ὁ γεωργὸς ἐπὶ
στρώνει ἐπὶ τοῦ ἀλωνιοῦ περὶ τὰ 40 ἢ
50 δεμάτια, ὅρου προηγουμένως τὰ λῦσει.

Τὰ βυορπίζει προέχοντας νὰ πέσουν τὰ
ἴδια (ποσότης) ἐστὶνα εἴδη τὰ μέρη καὶ
κατόπιν ζεύγνυνται ὁ γεωργὸς τὰ ἄροτρα ἢ
τὸ βόδια ἐπὶ δουλιὰ καὶ ἀρχίζει τὸ ἀλ-
ώνισμα. Τὰ ἄροτρα ζεύγνυνται διὰ τῶν ραφα-
χίων (τραβηχτῶν) ἐπὶ δουλιὰ ἐνῶ τα βο-
δια μὲ τὸ σταβάρι ὅπως καὶ ἐπὶ ἀρέτρῃ.

Τὰ ἄροτρα χυρίζουν χύρω-χύρω ἐπὶ ἀλῶνι
διευδύνονται ὁ ἀγωνιστὴς νὰ περνᾷ ἢ δου-
λιὰ ἀπ' ὅρα τὸ στάχνα χιὰ νὰ τὰ ἐπάσῃ
καὶ νὰ τὰ τεμαχίσῃ, ὥστε νὰ ριχτοῦν οἱ
ἐπὶ τῶν σταχυῶν ἐπὶ τοῦ ἀλωνιοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

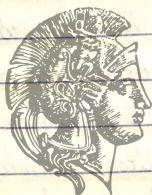
ΑΘΗΝΩΝ

Κατά τὸ μεσημέρι τερματίζει ὁ ἀγωνισμός
καὶ ὁ χερσὸς ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ θάνατο.

Πάνιομα

Συγκοινωνῶν τὸ ἐσάγνα μὲ τὸ διφυράνι καὶ
τὸ καρπολόν· κατ' ἀρχάς, κατόπιν μὲ τὸ
φτυάρι συγκοινωνῶν καὶ τοὺς καρποὺς εἰς
τὸ κέντρον τοῦ ἀγωνιστοῦ. Ἀρχίζει τὸ γίγνισμα πε-
τῶνται πρὸς τὸ ἄνω τὸ ἐσάγνα καὶ τοὺς καρ-
ποὺς. Ὁ ἀέρας μαζεύνεται κατ' ἀρχάς τὸ ἐσά-
γνα (συνέβαλα). Συνεχίζεται τὸ πέταγμα πρὸς
τὸ ἄνω μέχρις ὅτου διαπιστώσῃ ὁ γεωργὸς
ὅτι δὲν ἔτι παρὰ ὀλίγα συνέβαλα πού θά
ἀποχωρισθῶν μὲ τὸ δερμόνι διὰ τοῦ κοσκινίσματος.
Ἔτσι πρῶτον ἀρχίζει τὸ κοσκίνισμα μὲ τὸ
δερμόνι. Αὐτὸ ἦταν ἕνα μεγάλο κοσκινὸν μὲ
τρυπες καίπως μεγάλες ὥστε νὰ μπορῶν νὰ
πέρτουν οἱ ἐπὶ καὶ νὰ γρατιοῦνται τὰ
συνέβαλα μέσα εἰς τὸ δερμόνι. Ὅταν γέμιζε
τὸ δερμόνι τὸ δερμόνι ἀπὸ συνέβαλα τὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἀδειαζαν καὶ ξαναβυνέχιζαν τὸ δερμόνισμα
μέχρις ὅταν τελείωνε ὅλο τὸ ἀλυνισμένον βιτάρι.

Τὸ δερμόνι ἐστειρίζετο ἐπὶ μία μεριά μὲ τὸ
καρπολόγῳ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ κρατῶντες
ὁ χειρὸς καὶ τὸ πινοῦδες πέρα-δὸς, ἐντὶ
καίτοις ἔβαζε μέσα εἰς τὸ δερμόνι βιτάρι μὲ
σπαρμένα ἐσάχνα. Ἔτσι τελείωνε τὸ λύνισμα
καὶ τὸ δερμόνισμα. Ἔτσι τὸ βιτάρι ἦταν

πλὴν ἑτοίμο. Τὸ ἕκαστον ἔλα βωρὸ στενόμετρο
ὁ χειρὸς μὲ κάποια ράχι ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἐκράτῳ
τὸν βιτάρῳ καὶ ἐκράτῳ τὸ καρπολόγῳ. Μὴδ

ἦταν ἑτοίμο νὰ μεταφερθῇ εἰς ἀποθήκην. Μικρέ-
ρετο ἐπὶν ἀποθήκην ἅσπρ προσηγομένως ἐμπερι-
δόμενην ἢ ποδότης μὲ τὴν πτούμα, (12 ὀμάδες)
γὰρ νὰ δῇ ὁ παραχωρὸς πόσον καρπὸν ἔβγαζε. Ἐδι-
δε μάλιστα τὰ δένεα, τὰ ἀχρυσισιμάκια καὶ τὰ
παπαδιάνια. Κατόπιν τὸ μίγνυε εἰς ὅτι

Τέλος ὁ χειρὸς εὐχαινετῶν εἰς ἀχυρῶνες
τὸ ἀχυρὸ καὶ στεγνώνει ἢ ἐργασία ἢ στεγνὴ
μὲ τὸν ὅτιον Σήμερον θέβαια τὰ πράγματα

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

είναι πολύ απλούστερα, καθ' όσον και
το δέφιωμα γίνεται με την κουμπίνα ή οποια
ευτελεῖ συγχρόνως και τόν άλωνισμὸν καί
τὸ λήχνισμα. Αὐτὴ ἡ μηχανὴ ἐκφυλοδόρηται
αὐτὸ τὸ 1965. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄχυρον καὶ αὐτὸ
δεματοποιεῖται με μηχανὴ καὶ τοποθετεῖται
σταὺς ἀχυρῶνις κατὰ μπάλλες. Ἐτεῖ ὁ χειρὸς
ἀπαλλάσσεται πολλῶν κόπων πρὸς ὑγιέστατο παλαιότερα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰσὶν αἱ πυραὶ

Τὸ ἔθιμον τῶν πυρῶν ἔτι περιωρισμένον εἶναι
τόπο μας. Πυραὶ ἠνάπτοντο καὶ ἀνάπτονται ὀλι-
γώτεροι ὅμως τώρα, μόνον κατὰ τὴν Κυριακὴν
τῶν ἀπόκριων. Τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς (Παρα-
μονὴ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας) τὰ παιδιὰ ἐυά-
στους γειτονίας ἀνάβου μεγάλους σωρούς ἀπὸ
κάρβουνα. Τὰ κάρβουνα καὶ συγγενήων καὶ παιδιὰ
μερικεῖς ἡμέρες πρὸ μπροστὰ ἀπὸ παραμέμενα
δακτῆ. Τὰ ἐμποδίσουν τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ὄργου

AKAΔHMIA

AOHNΩN

καὶ ἐξημέριον παύσησιν (τοῦμπε) εὐροῦς
καθ' ὅσον μέ τιμήμας (ουάρες) ἀνέβαν
ποὺς τελευταίους κλώνους. Οἱ εὐροὶ ἐγίνοντο
ὁ ἐὶς ὅμοιο περί τὰ 60 κ. μ. Ἐπεὶ ὅταν
ἀνάβηται ἕνας τόσο μέγας εὐρός καὶ μέγιστος
ἀπὸ νέβρα πὺν ἀνάβον εὐόμεθα, ἐπρουαγέτο μία
μεγάλη φωτιά πὺν ἔλαμψε ἐπὶ 3 καὶ πρὸς
ἄρως. Καὶ αὐταὶ τὰ παιδιὰ ἐπάβαν γύρω
ἀπὸ τῆς φωτιάς, ἐχόρευαν, ἐβόων, ἀστενύοντο.

Πολλὲς φορές πηγαίον καὶ αἱ γυναῖκες τῶν καὶ
ἐργάζον ἐκεῖ ἀπὸ μέγιστος τὰς φαρμάκας.

Ὅταν ἐκτείνοντο τὸ καύσιμο τῶν νέβρων
ἐφύγον γὰρ τὸ ἐπὶ τῶν πύλων ἀμοιβαίως
μαζεῖ ἀπὸύρνες καὶ ἐράμβαντο μέρος καὶ
ἀσθητοσυγχώρητος. Οὐδέμια ἄλλη ἰδιαιτέρα
σημασία δὲν προδίδεται ἐκ τῆς φωτιάς. Καὶ οὐ-
δέμια ἄλλη φωτιά ἀνάπτεται καθ' ὅσον
τὸ ἔτος.

Τόπος συλλογῆς πληροφοριῶν: Κάτω Μολδα

71 Inpog

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π.Προφοριαδότης.

1. Σταματίνος Δημήτριος, απόφοιτος
Αγιοσίου, 65 ετών. Κάτω Μηλέα
2. Τήνας Σωτήριος Απόφοιτος Αγιο-
σίου 66 ετών. Κάτω Μηλέα.

Ευλλογείς.

Γ. Σταματίνος Γεώργιος, Διδάσκων
Η ευλλογή πληροφοριών έγινε από (15-1-70)
-(20-1-70)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ